Yıl: 2; Sayı: 90
7 Nisan Cuma
o:o
İdarehane: Ankara cad. No. 33 İstanbul
o:o
Telefon : 25088

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

SAYISI 5 KURUŞ

Tekstil İşçilerinin Mahmutpaşadaki kongresi olgun bir hava içerisinde cereyan etti

Kongrede grev şiddetle reddedildi

Sendika, iş akitlerinin lüzumundan bahisle küçük atelyelerde çalışan işçilerin de iş kanunu kapsamına alması için Bakanlığa müracaatta bulunacak

İst. Tekstil Sanayii işçileri Sendikası «Mahmut Paşa» şubesi genel kurul toplantısını 2 Nisan Pazar günü saat 10,30 da yapmıştır. Kongrede; İ. İşçi Sendikaları Birliği Başkanı Zühtü Tetey, Başkan vekili Süreyya Birol, Arjantin İşçi Ateşesi Francisco. F. Moggia ve Birlik Yönetim Kurulu üyeleri misafir olarak bulunuyorlardı. Atatürk için 1 dakika tazim sükûtuna durulduktan ve;

Şube Başkanı Mazhar Yaylalının misafirleri ve Kongre Genel Kurulunu selâmlıyan kısa bir hitabesinden den sonra Riyaset divanına İsmail İnan, Süreyya Birol ve iki sekreter olarak Emin Kuşkon, Kemal Kızılgün'ün seçilmesini müteakip; Mazhar Yaylalı 5 aylık faaliyet raporunu okumuştur.

Raporda ezcümle şöyle denilmektedir:

— "Biz «Mahmut Paşa» da çalışan mensucat işçileri küçük atölyelerde ve on kişiden az bir topluluk teşkil ederiz. Yeni İş Kanununa göre 10 kişiden az çalışan kimselerin İş Kanunu dahiline alınmayışı ve yalnız Bakanlar Kurulu kararı ile iş kollarının icabı haline göre kanun kapsamına alınması bugün için bizi müşkül durumda bırakmaktadır. Tesellimiz şudur ki; bizimle beraber çalışan çok değerli Çalışma Bakanımız Reşad Şemseddin Sirer'e yapacağımız bir müracaatla bu bölgede faaliyette olan küçük atölyeleri de İş Kanunu kapsamına alınmasını rica edeceğiz.

Bugün için; yalnız patronların lûtfuna sığınaraktan iş görmekliğimiz yakında ortadan kalkacaktır.,,

Sosyal yardım meselesine de temas eden Mazhar Yaylalı:

— Herşeyde olduğu gibi sosyal yardım işinde de Merkez bize maalesef müzahir olamamıştır. Şubemize bir doktor teminini kendi üzerine alan Merkez Başkanı Yaşar İyidoğan da maalesef bu işte bigane kalmıştır.

Her şeye rağmen şubemiz merkezi mütemadi ikazları bize ait işleri takibettirmekte âdeta bir piston vazifesi görmek zorunda kalmıştır.

(Devamı 4 üncüde)

İhtiyarlık Sigortası uygulanmaya başladı

o:o

Yeni kanunla işçilerimizin istikballeri emniyet altına alındı

Ankara (Özel) — Büyük Millet Meclisi Sekizinci Dönem çalışmalarının feyizli neticelerinden biri olarak, geçen Haziran 1949 ayı içinde yayınlanan 5417 sayılı «İhtiyarlık Sigortası Kanunu» 1 Nisandan itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Büyük bir lüzum ve ihtiyacı karşılayacak, işçilerimiz ve aileleri için birçok fayda ve nimetler sağlıyacak olan bu sigorta kanununun tatbikine geçildiği 1 Nisan 1950 tarihi, memleketimizin Sosyal Sigorta alanında mühim ve ileri bir adımın daha atıldığı bahtiyar bir gün olarak daima anılacaktır.

Bu sigorta ile, işçilerimizin istikballeri emniyet altına alınmış ve ölümleri halinde geride bırakacakları aileleri efradının zaruret ve müzayakaya düşmeleri de önlenmiş bulunacaktır. İhtiyarlık sigortası, esas itibariyle İş Kanununun uygulandığı işyerlerinde çalışanlara tatbik olunmaktadır. Bu suretle adı geçen kanunun uygulandığı işyerlerinde çalışanlar, işyerlerine alınmalariyle birlikte kendiliğinden sigortaya girmiş olurlar. Bununla beraber, İş Kanununa tâbi olmayan işlerde ve işyerlerinde çalışanlar da, toplu olarak ihtiyarlık sigortasından faydalanmak hak ve yetkisine sahiptirler.

Kanunen sağlanması gereken sigorta hakları, sigortalıların yaşlariyle sigortaya tâbi işlerdeki hizmet sürelerinin ve verilen sigorta primlerine göre taayyün etmektedir.

İhtiyarlık sigortasının uygulanmasına başlanacağı sırada, ileri yaşta bulunan ve dolayısiyle ihtiyarlık aylığı alabilmesi için lüzumlu şartları yerine getiremiyecek olan sigortalıların durumları da kanunda gözönün de tutulmuş, bunların aylık alabilmelerini sağlamak üzere hükümler konulmuştur. Bütün bu yardım ve ödemelerin karşılanarak sigortanın yaşayabilmesi

(Devamı 3 üncüde)

Balat Un fabrikası işçileri iş ihtilâfı çıkardılar

o:o

İşçiler neticenin doğruluğundan emin bulunuyorlar

:o:

Balat Un Fabrikası Tahmil, Tahliye işçileri Mütahit Tevfik Alanay ile ücretlerin düşüklüğünden ötürü çıkan iş ihtilâfını halledemediklerinden Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaatta bulunmuşlardır.

İşçilerle görüşen bir arkadaşımıza:

— Biz Balat Un Fabrikasında tahmil - tahliye işçisiyiz. Ötedenberi az ücretle çalışıyoruz. Müteahhit tarafından her yıl ihale suretiyle alınan tahmil - tahliye işi bu yıl Tevfik Alanay tarafından görülmekte, kendisine ücretimizin arttırılmasını söyledik aramızda bu işi halledemediğimiz için Çalışma Müdürlüğü nezdinde iş ihtilâfı çıkardık. Tahmin ederiz haklı olduğumuz tahakkuk edecektir. Demişlerdir.

Tensikat

Vahit CEYİŞAKAR

Bazı işverenler bir kaç aydanberi işçi tensikatı hareketine girişmişlerdir. Bu hareketin hakikî sebebi bir çoklarımızın meçhulü gibi görünmektedir. Halbuki bunu bana sorsalar, işverenlerin hareketlerini basit bir politika oyununa benzeterek derim ki: İşverenlerin zarar, ziyan feryatlarının ardında gizlenen büyük arzu kâr nisbetinin geçen yıl seviyesine yükselmesidir. Bugün, Sayın(!) işverenlerimiz biraz fazla dünyalık temini için yüzlerce ailenin feryadına kulaklarını tıkamak ve hattâ bu feryatlardan gayret alırcasına tensikata devam etmek durumundadırlar.

Halbuki, biz işçiler sayesinde değilmidir ki, aynı iş sahiplerinin birleri yüz hatta bin olmuştu. İşsahiplerinin kazandığı müddetçe işçisinin ne derece memnun oldularsa, işçilerinin zor durumundan da en az o kadar müteessir olmaları icap etmez mi?

Ne yazıkki, bu memleketin bir kuvvet halinde hayat bulması icap ederken nüfusun yüzde çoğunu teşkil eden kimseler huzursuzluk içerisinde yaşamaktadırlar.

Bugün yüzlerce işçisini hiç düşünmeden kolundan tutarak sefalet uçurumuna fırlatan işverenlere sorabiliriz: Acaba hiçbir işveren hiçbir işçisinin patronunun kazanmasından şikâyetçi olduğu duyulmuş mudur? Verilecek cevap kestirme olarak hayırdır.

Biz işçiler isteriz ve biliriz ki, çalışmamızın karşılığı elde edeceğimiz metah Millî iktisadiyatımız sağlamlaştıracak ve geliştirecektir.

Bunu herkezin böyle bilmesini is-

Çalışma Bakanı şehrimizde

:★:

İŞÇİ MESELELERİ ETRAFINDA GÖRÜŞMELER YAPTI

:o:

Çalışma Bakanı Reşad Şemseddin Sirer şehrimize gelmiş Pazartesi, Salı günleri bazı tedkiklerde bulunarak işçi temsilcileri ile görüşmüş ve Ankaraya dönmüştür.

Ankarada 4 işçi sendikası bir toplantı yaptı

:★:

ÇALIŞMA KONFERANSINA GİDECEK DELEGE SEÇİMDE BAZI DEGİŞİKLİKLERİN YAPILMASI İÇİN BAKANLIGA MÜRACAAT YAPILDI

Ankara (Özel) — 7 Haziranda Cenevrede toplanacak olan Milletlerarası Çalışma Konferansına katılacak Türk işçi delege seçimi hakkında Ankara'daki 4 işçi sendikası yönetim kurullarının iştirakiyle Motörlü Taşıtlar Sendikası Merkezinde bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda Çalışma Konferansına gidecek delegelerin seçimi hakkında Çalışma Bakanlığının hazırladığı [illegible] maddeleri birer birer [illegible] bazı maddeler üzerinde [illegible] yapılması için kararl[illegible]

Bilhassa yönetmelikte Konferansa katılacak işçi delegesinin herhangi bir anlaşamamazlığa meydan verilmemesi için behemehal Fransızca veya İngilizce lisan bilenden seçilmesi hakkındaki madde büyük münakaşalara yol açmıştır.

Toplantıda bulunan Garsonlar Sendikası Başkanı İsmail Aras memleketmizde lisan bilen hiç bir işçinin bulunamıyacağı[illegible] bulunsa bile [illegible] bir işçi olamı[illegible]müştür. Bazı [illegible] Aras'ın fkrinin [illegible]şmışlardır.

Garsonlar Sendikası Başkanı İsmail İnan'ın beyanatı

Başkan "mücadeleye devam edeceğiz,, diyor

Garsonlar Sendikasının bazı işyerlerinde iş ihtilâfı çıkardığını yazmıştık. İş sahipleri bu ihtilâfı önlemek için işçilere tazyik yapıldığını duyuyoruz. Sendika Başkanı İsmail İnan bu hususta şunları söylemiştir:

«Bundan birkaç gün evvel Sendikamızın yeni iş Kanununa göre iş ihtilâfı çıkardığı yerler sayın gazeteniz vasıtasiyle umumî efkâra arzedilmişti. Ötedenberi işçi haklarına yabancı kalan ve işçiyi her an baskı altında bulunduran ve bulundurmak istiyen Konya Lezzet Lokantası sahibi bilhassa bu ihtilâftan sonra işçilere haddinden fazla tazyik etmektedir. Hatta ihtilâf için imzasını kullanan işçilerin bazılarını korkutarak ellerinden imtina imzaları alınmaktadır.

Adı geçen işverenin işçilere karşı icra ettiği bu mânasız muamele hayret vrici olduğu kadar gülünçtrü. Çünkü işçileri hâlâ bir saltanat zihniyetinin tahakkümü altında bulundurulması zamanının çoktan geçmiş olduğunu bir türlü göremiyor ve öğrenemiyor. Gerek işçiler ve gerekse Sendikamıza karşı alınan bu cephelerden korkacak ve çekinecek değiliz. Artık işçinin kanunî hakları

muvacehesinde mücadeleden geri kalmıyacağını herkesin bilmesi lâzımdır. Biz işçileri şahsî baskılarla geçim ve yoksuzluk tazyikine razı edeceğini düşünen evvelâ kendisini aldattığını bilmelidir.»

İş veren ve işçi temsilcileri

Ankara (Özel) — İş ve İşçi Bulma Kanununun tatbikatında bazı değişiklikler yapılmış bulunmaktadır. Bu yeni değişikliklere göre bundan böyle İş ve İşçi Bulma Danışma Kurulları yanında bir de Mahallî Danışma Kurulları bulunacaktır. Bu mahalli danışma kurulunda iş veren ve işçi temsilcileri de bulunacaktır.

HÜRBİLEK ZONGULDAK'ta

Yarın yapılacak (Zonguldak kömür işçileri sendikası) kongresini takip etmek üzere arkadaşımız Muzaffer Daysal'ı Zonguldak'a göndermiş bulunuyoruz. Arkadaşımız aynı zamanda Zonguldaktaki işyerlerinde bir röportaj serisi hazırlıyacaktır.

İşçi gözü ile

Hastahaneden yeni bir şikâyet daha

Bakırköy Bez Fabrikası işçilerinden Hilmi Dere, gazetemize gönderdiği bir mektupta şöyle söylemektedir:

(Bakırköy Bez Fabrikasında çalışan ve sigortalı olan bir işçinin ailesi hastalanarak İşçi Sigortaları Kurumu Hastahanesine kaldırılmıştır. Kadın hastahanede bir erkek çocuk dünyaya getirmiş ve tedavi görmüştür. Bu doğumdan sonra kadın çalışamıyacak durumda olduğundan işinden çıkarılmıştır. Aradan yedi ay geçtikten sonra hastanın kocası Fabrika idaresi tarafından çağrılarak karısının tedavisinden dolayı 202 lira borçlu oldukları söyleniyor ve paranın hemen ödenmesi isteniyor.

Ben işçi sigortaları kurumundan ve hastahaneden soruyorum: Kadın hastahaneden çıkalı 7 ay olmuştur. 7 aydanberi akıllarınız nerede idi? Hastahanenin sigortalı işçiyi tedavi ettikten 7 ay sonra para istemesi nası iştir? Bize bunu önceden haber verselerdi, biz de hastalarımızı kendi hastahanemize değil, Belediye hastahanelerinden birine yatırırdık.»

DAVALARIMIZ

Günün hakikatleri ve işçiler

Yazan: Bedri Ataman

İşçilere de teşkilâtlanıp sendika kurmak imkânları verilirken, kaybedilmiş zamanları telâfi etmek, arada kalan boşlukları doldurmak için işçilere bu hususta manevi müzaherette bulunmak icabedeceği düşünüldü. Bu münasebetle Devlet, teşekkül edecek Türk işçi sendikaları için de bir program hazırlamak lüzumunu hissetti. İşçi sendikalarına gidecekleri yolu ve faaliyette bulunacakları sahaları göstermek lâzımdı. Bu maksad ile 5018 sayılı işçi ve işveren sendikaları kanunu hazırlandı.

Türk işçi sendikalarının programı ve yasası olan bu kanun sendikalarımızın karakterinin ne olması lâzım geldiğini ayrıca izaha lüzum olmadan göstermir. Aynı zamanda yürüyeceğimiz yolu ve faaliyette bulunacağımız sahaları bize iyice aydınlatır. Bundan başka henüz üç yaşında olan sendikalarımıza düzgün konuşmayı, ne sola ve ne de sağa yıkılmadan yürümeyi öğretir.

Bu kanun bize, «Türk işçi sendikaları Milliyetçi birer teşekkül olup Milliyetciliğe ve Millî menfaatlere aykırı hareket edemezler» der. Bir iki sapık ve soysuz istisna edilirse Türk işçisi içerisinde Milliyetci olmayan ve hele Millî menfaatlere aykırı hareket edecek bir tek kimse esasen yoktur.

Böyle olmakla beraber temiz bir ana ve babadan doğan bir yavru fena bir muhitte büyütülür ve kötü terbiye edilirse muhakkak kötü bir insan olarak yetişir ve cemiyet bundan zarar görür. Terbiyesi ile hiç meşgul olunmaz hüdayi nabit olarak yetişirse belki zararlı olmıyabilir, amma faydalı bir insan olarak yetişebileceği de temin ve yüzde yüz kabul edilemez. İşte bu düşünce sendikalarımız için de böyledir.

Milliyetçilik aynı zamanda bir terbiye ve kültür alma dolayısiyle insanda doğan ruh ve vicdan inanışı meselesidir. Milliyetçi bir muhitte doğmuş büyümüş, o terbiyeyi ve kültürü almış olduğumuz için milliyetçiyiz. Binaenaleyh kanununun bu sarih ve kat'î hükmü bizim aslımızda mevcut millî terbiyeyi ve Milliyetçilik ruhunu siyasî cereyanların tesirinden vikaye etmek içindir. O halde sendikalar kanunu Türk işçisinin sendikacılık anlayışına uygundur. Ve uygun olduğu içindir ki Türk işçi sendikaları ve sendikalar Birliği Kanunun kendilerine gösterdiği ve aydınlattığı yolda yürümektedirler.

İşçi ve işveren sendikaları kanunun diğer bir koruyucu müeyyidesi de, Sendikaları ve sendikalarımızın kurduğu Birliği, sendika ve Birlik olarak siyasetle iştigalden meneder.

Sendikalarımız ve Birliğimiz kanunun bu çok yerinde ve faydalı hükmüne tamamiyle sadık kalarak birer teşekkül olarak siyasî hareketlere vasıta olmadılar. Fakat b utemiz ve masum teşekküller böyle bir iftiraya maruz kaldılar.

Söz sırası geimiş iken bu hususta bir iki noktaya işaret etmekte ve bir kaç söz söylemekte fayda gördüm. Sözlerim tamamiyle kendime ait olmakla beraber sendikalarımızı ve birliğimizi tebriye mahiyetindedir.

Biz birer teşekkül olarak şim diye kadar hiç bir siyasî partinin emelinin tahakkukuna çalışmadık ve yine hiç bir siyasî par tinin âleti veya oyuncağı olmadık. Milliyetçi birer teşekkül oluşumuz, herhangi bir partinin milliyetçilik anlayışı ile eşit oluyorsa bu eşitlik bizim o partinin emelinin tahakkukuna hizmet ettiğimiz mânasına mı alınmalı? Bu günah ve insafsızlık değil midir?

Asıl bize bu kuru ve bayatlamış iftirayı yapanların gizli maksatları tamamen siyasidir. Yegâne emelleri sevgi ve hörmet beslediğimiz, kalblerimizi kazanmış, bize daima müzahir olarak adeta işçilere hizmet etmiş şahsiyetlerden bizi uzaklaş tırmaktır. İşiçlere zahir olan ve bizleri daima güler yüzle karşılayıp elimizi samimiyetle sıkan aramızda bulunmaktan ve bizle hasbıhal etmekten zevk alan beraberce derdleşirken bizim gibi acı duyan b ubüyük ve olgun insanlar, eğer bir siyasî parti mensubu iseler veya Devleti veyahut Hükûmeti temsil ediyorlarsa uzattıkları ellerini hörmetle sıkarsak ve kendilerine yaklaşırsak, bu hareketimiz siyasî bir partinin âleti olmak demek midir? Hayır kardeşim! Bizim bu hareketimiz ne siyasete karışmak ve ne de siyasî bir partinin âleti olmak demek değildir? Bu yakınlığın bir tek gayesi «Dâvamız» diye isimlendirdiğimiz işçilerin geçim ve refah seviyelerinin daima yükselmesine hizmet etmeği can ve gönülden arzu edenlerle beraber çalışmaktır.

Kim ne derse desin! Biz yine Birlik ve Sendika olarak kanunun bu hükmüne eskisi gibi sadık kalacağız. Bu sadakatimiz yalnız kanunî bir müeyyidenin mevcut bulunması dolayısiyle değil, aynı zamanda başında bulunduğumuz teşekküllerin selâmeti ve menfaati icabı olduğu için devam edecektir. Daima gayri siyasî birer teşekkül olduğumuzu bileceğiz.

Sendikalar Kanunu, Sendikaları ve Sendikalar Birliğini siyasetle iştigalden meneder. Fakat işçileri herhangi bir siyasî parti üyesi olmaktan men etmez. Her işçi bir fert ve vatandaş olarak programını beğendiği bir partinin üyesi olabilir. Sendikalarda ve Birlikte siyaset yasak fakat partilerde tabiidir.

İşçi Sendikalarının ve Sendikalar Birliğinin idare kurullarını teşkil eden arkadaşların hemen hemen hepsini tanıyoruz. Hepsi de kanatlerini açıkca ifade edebilen medenî cesareti ve kültürü haiz insanlardır. Kendi reylerimiz ile inanarak seçip sendikalarımızın ve birliğimizin başına getirdiğimiz, manevî mesuliyetlerimizi omuzlarına yüklenen bu değerli arkadaşlarımızın ekserisi partilidir.

Sendikalarının veyahut aynı zamanda Birliğin idare kurulunda vazife aldılar diye bu arkadaşlarımız inanarak hizmet etmekte oldukları prensiplere ve siyasî programa sırtımı çevirsınler? Ne biz kendilerinden böyle bir şey istiyebiliriz ve ne de onlar böyle bir harekette bulunmazlar. Bu fedakâr arkadaşlarımız yüklendikleri vebalin büyüklüğünü ve ağırlığını elbetteki hissediyorlardır. Bize en iyiyi göstereceklerdir.

Önümüzdeki bir buçuk aylık kısa zaman bilhassa biz işçiler için çok önemli bir devredir. Seçimler dolayısiyle partiler arasındaki mücadele başlamıştır. Bu siyasî mücadele gün geçtikçe daha da şiddetlenecektir. Siyasî partiler arasında bu seçim mücadelesi oladursun, biz işçiler bir fert ve vatandaş olarak bize önderlik eden bu arkadaşlarımızla sendika mevzuunda ol duğu kadar bir olup karar verebilecekmiyiz. Ben şahsen sendikalarımızı bu işe karıştırmadan ayrı bir toplantı yapılarak bu seçimde ne yapmamız ve kimi desteklememiz lâzım geldiğini tayin ve tesbitte fayda görüyorum Çünki memleketimizde

(Devamı 3 üncü sahifede)

Sendika başkanlarına 4 sual

Anketin son cevabı

Okuyucularımızın da pek yakından bildikleri gibi, bundan bir müddet önce Sendika Başkanları arasında açtığımız bir anket geniş alâka toplamıştı. Gelen cevapların sonunu bekliyerek elde edilen neticeyi bildirmemiştik. Bunda isabet etmiş olduğumuzu gördük. Zira tam neticeyi bildirmek üzere hazırlanırken Yunus Çimento Fabrikası İşçileri Sendikası Başkanı arkadaşımız Niyazi Can'dan bir mektup aldık. Niyazi Can'ın dört sualimize cevap teşkil eden bu yazısı hakikaten bir tedkik mahsulüdür. Aşağıya aynen aldığımız bu yazıdan bir çok arkadaşlarımızın faydalanacaklarından eminiz.

Suallerimiz şunlar idi:

1 — Sendikanız ne gibi müşküllerle karşılaşmaktadır?

2 — İşverenlerle olan münasebetlerinizden ve iş verenlerin Sendikanıza karşı takındıkları tavırlardan memnun musunuz? Bu husustaki temennileriniz nelerdir?

3 — Sendika olarak ele aldığınız başlıc adâvalar nelerdir? Bunların hangilerinde muvaffak oldunuz, hangilerinde olamadınız? Sebepleri?

4 — Sendikaların inkişafı için, sendikalar kanununda veya diğer kanunlarda yapılmasını istediğiniz bir değişiklik var mıdır? Varsa nelerdir?

YUNUS ÇİMENTO İŞ. SEN. BAŞ. NİYAZİ CAN DALİBAR DİYOR Kİ:

1. — Yeni bir İş Kanunu ile desteklenen 5018 sayılı Sendikalar Kanunu eksiksiz ve kusursuz bir kanun sayılabilir, ne yazık ki, bazan, mevzuatı tatbik edecek kimselerin anlayışsızlığı, bilgisizliği, kabiliyetsizliği ve bundan doğan ukalâlığı dolayısiyle Sendikalarımızın gelişmesi ve lâyık oldukları rağbeti bulabilmesi ihtimalden tamamen ıraktır.

Meselâ: İngiliz harb gemilerinin taretlerinde acemi bi rtopçu koyunuz, ne yapabilir? Nasıl kullanacağını bilmediği o acaip acaip cihazları seyrettikten sonra, muhakkak «BU TOPLAR KULLANILMAZ DEGİŞTİRİN» der. Mamafih yetki sahipleri, topları değiştirmiyecekler, ACEMİ TOPÇUYU DEĞİŞTİRECEKLER. İşte Sendikalarımız aynı vaziyettedir; acemi ellere düş tükleri zaman, işe yaramaz bir şekle girerler. Ezcümle karşılaşmakta olduğumuz başlıca müşküller şunlardır:

İşçi Sen. Baş. Niyazi Can

A) Sendikalar Kanunumuz var, amma daha iyice tatbik edilemiyor.

(Devamı 3 üncü sa: de)

Haftanın yazısı

SPOR

Yazan: Seyfi Demirsoy

İşçi sendikaları ticarî gayeler taşımamak şartiyle sağlık ve spor teşekkülleri kurabilirler kaydı Sendikalar Kanununda ve birçok sendikanın tüzüğünde yer almıştır. İstanbul İşçi Sendikaları Birliği bir spor klübünün kurulması için geçen yılki çalışmasında prensip olarak kabul etmiş bulunuyordu. Bu prensip kararının kuvveden fiile çıkarmak zamanı gelmiş ve geçmiş bulunmaktadır.

Evet zamanı gelmiş ve geçmiştir diyorum. Zira henüz yeni bir mazisi olan İsrail devletinin dâvetlisi olan memleketimizin sevilen klüplerinden Fenerbahçe komşumuz memlekette yaptığı dört futbol maçının dördünde Hapoel adlı işçi sendikalarına bağlı bir spor klübü ile yapmış ve iki maçı galip ve diğer iki maçı da mağlûp olarak bitirmiştir...

Gerçi yapılacak, düzeltilecek bir çok aksak düzen işlerimiz vardır. Bunun yanında genç ve dinamik işçi arkadaşlarımızın pek çok fayda görecekleri sporda da ilerlemeler kaydetmemiz lâzımdır. Hürbilek kolleksiyonu arasında sendikaların spor teşkilâtı kurmaları hakkında yekûnu bir hayli tutan temenni ve teşvik mektuplarına rastgeliriz. Babadan kalma olan güreşte dünyaya Türk gücünü yayan güreşçilerimizin ekserisi işçidirler. Bir çok spor klüplerinin futbol, atletizm, yüzme gibi branşlarında yer alanlarınında bir çokları işçi olduğu bir haikkattır.

Sendikacılıkta bir hayli yol alan Türk işçisi sporda da dağınık olarak ilerlemeler kay detmiş bulunuyor. Yapılacak iş dağınık bir şekilde spor ya pan Türk işçisini sendikaların veya birliklerinin kuracağı spor klüpleri çatılarının altına toplamak lâzımdır.

Bu uğurda da hayırlı bir adım atmış bulunan İstanbul İşçi Sendikaları Birliği her işte olduğu gibi bu işte de muvaffakıyetler kaydedeceği muhakkaktır.

İstinye şubesinde vazife taksimi

İstanbul Liman ve Dokları Gemi Sanayii İşçileri Sendikası geçen hafta konresini aktetmişti öğrendiğimize göre bu sendikanın aralarında yaptıkları vazife taksimi şöyledir.

Yönetim Kurulunda:
Başkan; Nafiz Demirel,
Başkan vekili; M. Feyzi Kılıç
Sayman; Fuat Bayer
Veznedar; Hüsnü Yüksel
Sekreter; Saim Işık
Üye Burhan Koç
« Nusret Denizeri

Haysiyet Divanında
Başkan: Bedri İlbağ
Üye: Mehmet Yalkın, Mustafa Ünerman, Osman Onaran

Denetim Kurulunda:
Zeki Ergöz
Fehmi Obuter
Emin Döker
İhsan Taşkın
Bulunmaktadır.

Sendika Başkanlarına 4 sual

(Baş tarafı 2 de)

B) Sendikalarımız var amma, hakikî Sendikacılarımız henüz azdır, ve şuurlu bir Sendikacı kitlesi yetiştirilinceye kadar Sendikacılık çok defa yerinde adım sayacak ve belki bazan yanlış yola da girecek ve (Zararın neresinden dönülürse kârdır) düşüncesiyle geri dönmek mecburiyetinde bulunacaktır. Misal olarak: Sendikalar kuruluyor. Sonra her İlde bir Sendikalar Birliği kuruluyor. Daha sonra, muhtelif sanayilere göre birer Millî Fedarasyon ile bütün Sendikaları birleştirecek Millî İş Konfederasyonunu kurmaktan başka yapılacak ne iş kaldı?

Maalesef görüyoruz ki, işçi topluluklarında fikirce ekalliyette kalanlar propaganda ile fikirlerini ekseriyete kabul ettirmeğe uğraşacakları yerine, demokrasi usullerine aykırı olarak ve işçi dâvasına ihanet ederek, birlik ismi verdikleri yeni teşekküller meydana getirmeğe çalışıyorlar. Gülünç oluyorlar... Bir Birlik kuruldu, yanında bir Birlik daha kuruyoruz diyorlar: Kurdukları Birlik değil İKİLİKTİR. Onların tâbirine göre başkası tarafından bir Birlik daha kurulursa o zaman ÜÇLÜK olur, vesaire, vesaire...

Garp memleketlerinde yaşamış olan arkadaşlar bilirler ki, İşçi hareketlerine karşı işverenlerin kullandıkları ilk silâh nifak sokmaktır. Usûl yeni değil zaten: Fransa Kralı Onbirinci Lui bu hususta en ustalardan sayılır ve Birinci Napolyon «HÜKMETMEK İÇİN İKİLİK YARATMAK» meşhur düsturu ile bu fikirlerin nazarıiyecisi oldu. Diğer, Lâtinler, Germenler, Anglo - Saksonlar da menfaatları için ikilik yaratmakta Fransızlardan aşağı değildirler.

C) Kimi bilmiyerek yanılarak, kimi kasten Sendikacılık yolundan ayrılıp siyasî hedefler peşinde koşanlar var. Ve bu suretle memlekette huzursuzluk yaratıyorlar. En canlı misal Grev ve Lokavt hakları meselesi etrafındaki siyasî faaliyetler. Meslekî amaçları, Millî alanda ve Millî birliği bozmıyarak gerçekleştirmeğe uğraşan Türk Sendikacılığının karşısında arsıulusal siyasî ve ihtilâlci, SINIF MÜCADELESİNİ güden ve Millî birliği bozan soysuz bir Sendikacılık peyda oldu.

2 — İşverenlerle münasebetlerimize gelince: Maalesef bunlarla şimdiye kadar hiç bir resmî münasebet tesis edemedik. İşverenlerimizin herhangi bir İşçi teşkilâtına karşı takındıkları tavır kirpinin vaziyetine benzetilebilir. Hele Sendika kelimesini işittiler mi? tüyleri diken diken oluyor. Bu korkunun sebebini anlamıyor değiliz. İşverenlerimiz garplı oldukları için, yalnız sınıf mücadelesini güden, siyasî ihtilâlci ve arsıulusal Sendikacılığı biliyorlar. Meslekî, Millî Türk Sendikacılığının ruhunu anlıyamıyorlar; Memleketlerinde gördükleri yıkıcı ve bazan kanlı grevleri gözönüne getirerek sınıf mücadelesi zihniyeti ile herhangi bir işçi teşkilâtını tanımamak ve bunu yok etmek kararındadırlar. Gazetecilerin işçilerle görüşmelerine aleyhtardırlar. Günün birinde herhangi bir gazeteci işçilerden «İŞVERENDEN MEMNUN MUSUNUZ?» diye şöyle basit bir sual sordu mu? Vay efendim! kıyametler kopar. Ne küstahlık! Öyle ise niçin evlerimize girip hizmetçilerimizden «EFENDİNİZDEN MEMNUN MUSUNUZ?» diye sormuyorlar. diyorlar. Burada çok haklı olarak diyebilirz ki: sınıf mücadelesine girişmek niyetiyle «GREV HAKKI İSTİYORUZ» diye bağıran birkaç düzine işçi ile bir takım demagog politikacı, işverenlerimizi büsbütün korkutuyorlar. Tabiidir ki, bu gibi hareketlerden hiçte memnun değiliz.

Bu hususta temennilerimiz:

Türk Sendikacılığı meslekî ve millî olup sınıf mücadelesinin istenmediği, bilâkis sınıflar kayboluncaya kadar sınıf işbirliğinin istendiği işverenlerimiz tarafından anlaşılarak senelerdenberi boşluğa uzatılan elimizin alınmasından ibarettir. Mübalâğa etmiyorum, misâl vereceğim:

A) 1941 senesinin sonunda Beden Terbiyesi Kanunu mucibince kurulmuş olan «Yunus Çimento Fabrikası Gençlik Klübü» başkanı idim. Spor yapmak ve Yurt müdafaası için kurulan bu teşkilât en nihayet bir işçi teşkilâtı idi. 8.7.1942 tarihinde «O güne kadar klüp işlerindeki mesaime teşekkürle başkanlıktan affedildiğimi» mektupla bildirdiler.

Bahane: Müdüriyetçe klübün idare heytinin yeniden ve mükellefler arasından teşkili münasip görüldüğü... Yeni idare heyeti ise ne toplantı yaptı ne de teşkilâtlandırıldı. Muntazam teslim edilmiş demirbaş eşya bakılmıyarak ziyan oldu, mevcut ile sonradan kesilmiş paralar hesapsız, kontrolsüz, yetkisi olmıyan kimseler tarafından harcandı. Maamafih istenilen netice elde edildi. Gençlik Klübü «En basit şekline girdi» Fransızca olarak yüzüme söyledikleri gibi: (Le Club a ete reduit a sa plus simple expression) yani açık türkçe ile «Gençlik klübü yok edildi»

B) 1946 da Yunus Çimento Fabrikası Memur ve Müstahdemlerinin Yardım Derneği kuruldu. Üç sene üstüste derneğe başkanlık ettim. Yardımlaşma kolu için işçilerden kesilen ceza paralarını almak için BİR SENE uğraştık. İş Kanununun 30. uncu maddesi ayni kanunun 108. inci maddesinin 9. uncu fıkrası ile takviye edilmiş olmasaydı hâlâ bekliyecektik. Çok şükür aldığımız tedbirler sayesinde 1946 dan beri kesilen cezaların hepsi yardımlar hesabına tahsil edildi. Enerjik hareketleriyle birkaç müsbet netice elde eden ilk dernek idareciler yerine geçen daha «Siyasî» elemanlar, iverenden oyalayıcı sözlerden başka ne elde edebildiler? Yardım Derneği 1947, 1948 ve 1949 senelerinde yazılı olarak Fabrika Müdüriyetinden muhtelif ricalarda bulundu; maalesef bu yazılarına hiç bir zaman cevap ve netice alamadı.

DAVALARIMIZ

(Baş tarafı 2 inci sahifede)

henüz kurulmuş bir işçi partisi yoktur. Olmadığına göre de muhakkak ki bize en çok müzahir olan partiyi desteklememiz lâzım gelecektir.

Bizdeki işçi sayısı oy vermeğe hak kazanmış aile efradı sayısı ile beraber hesap edilecek olursa milyonu aşar. Bu hesaba göre biz işçiler bu büyük seçimde hemfikir olup ittifak edebilirsek destekliyeceğimiz partiye en az 25 ilâ 30 Milletvekili kazandırabiliriz. Ve hattâ kazandıracağımız bu 25—30 Milletvekilinin yarısının işçi olmasını istiyebiliriz. Böyle bir talepte bulunduğumuz takdirde teklifimizin parti tarafından hemen reddedileceğini zannetmiyorum. Milletvekili namzedi olarak ileri süreceğimiz arkadaşlarımız yok değildir. İşçi Milletvekili sıfatiyle işçileri Büyük Millet Meclisinde bihakkın temsil edebilecek olgun ve kültürlü arkadaşlarımız vardır.

Ancak; burada bize düşen vazifeyi yapabilir miyiz? Eğer bu şuuru gösteremez isek dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan da oluruz.

OKUYUCULARIMIZA

Hürbilek gazetesinin dahi iyi çıkabilmesi için fiikrlerinizi bildiriniz. Gazetenizi okuyunuz ve okutunuz.

İhtiyarlık Sigortası

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

için, işçi ve hizmetli ücretlerinden % 4 nisbetinde prim alınacak ve aynı nisbette bir prim de işveren tarafından ödenecektir.

Bu sigortanın tatbikatı ile ilgili hazırlık ve faaliyetler, İşçi Sigortaları Kurumunda halen ikmal edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca yapılacak muameleleri ve Amerika'dan getirilen yeni makinelerin kullanılışını, bu işte çalışacak memurlara öğretmek üzere, İstanbul'da bir mütehassısının nezareti altında Kurs açılarak derslere başlanmıştır. Kanunun güttüğü maksat ve gayeler ve işçilerimize sağladığı hak ve menfaatler etrafında, geçen akşam Ankara Radyosunda İşçi Sigortaları Genel Müdürlüğünde İhtiyarlık Sigortası Şubesi Müdürü Reşat Ak tarafından bir konuşma yapılmıştır.

Biz de bu vesile ile, İhtiyarlık Sigortasının aziz yurdumuz ve yurtsever işçilerimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederiz.

Ankarada - 4 - işçi sendikası

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

Neticede Çalışma Bakanlığının hazırladığı yönetmelikteki lisan bilen delegenin gönderilmesi hakkındaki maddenin kaldırılması için Bakanlığa müracaat edilmesi kararı alınmıştır.

Diğer taraftan seçim usulleri etrafında da bazı konuşmalar yapılmış ve seçimlerin kurulacak olan seçim kurulu tarafından tanzimi cihetine gidilmesi kararına varılmış ve bu kararın Bakanlığa bildirilmesi uygun görülmüştür.

Diğer taraftan sendika temsilcileri Bakanlığın hazırladığı yönetmelikte değişmesi lâzım gelen maddelerin tâdil edilmediği takdirde Cenevre'de toplanacak Çalışma Konferansına katılacak delege seçimlerine istirak etmemek kararına varmıştır.

ARJANTİN İŞÇİ ATEŞESİNİN ZİYAFETİ

Memleketimize tayininin 1 inci yıl dönümü münasebetiyle arjantin işçi ateşesi Senor F. F. Moggia 3 Nisan akşamı Atlântik lokantasında İst. İşçi Sendikaları birliği ileri gelenlerine bir akşam yemeği vermiştir. Yemekte Arjantin Viskonsolosu genç diplomat Senor Lupis de hazır bulunmuştur.

Yaşar İyidoğan işçilik vasfını kaybetti

1 Nisan 1950 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ihtiyarlık sigortası kanunu kapsamına girmeyen ve bugünkü durumu ile işçilik vasfını kaybeden Yaşar İyidoğan liğinden ve Sendika Üyeliğin- Birlik Yönetim Kurulu Üyeden ayrılmıştır.

İSVEÇ İŞÇİLERİLE 7 ay...

No. 13

Konuşan Muzaffer DAYSAL

Riks Bankta yapılan süratli muamele - Stokholm Ticaret Ateşemizin yakınlığı - Karla Plan - Güneş sadece bir sembol - İşçi temsilcileri ile ilk toplantı

Hep beraber ötelden çıktık. İlk iş olarak (Riks Bank) a uğramak ve Türkiyeden namımıza bir havale olup olmadığını sormak oldu.

Kendimizi tanıtıp pasaportlarımızı gösterdikten sonra; memur elimize bir kâğıt uzattı. Tatbik imzalarımızı aldıktan sonra Vezneye gidip işimizi bitirdiler. 3 dakika içinde tamamlanan bu iş karşısında şahsa olan itimadın bir numunesini de görmüştük. Biz iki yabancı; banka memuru da bizi tanımayan biri idi. Öyle olduğu halde hiçbir sual sorulmadan işimizi yapmışlar ve paramızı vermişlerdi.

Bankadan sonra yine yanımızda Muammer Pamuk olduğu halde Stokholm Ticaret Ateşemiz Ahmet Karaosman'ı makamında ziyaret ederek; Stokholm'e geliş sebebimizi izah ettik.

Büyük bir alâka ile bizi dinleyen Ticaret Ateşemiz; derhal faaliyete geçerek, Mesleğimizi ilgilendiren mevcut fabrika mümessilleri ile ertesi günü saat 11 de buluşmak üzere bir toplantı tertibetti. (Karla Plân) denilen muhteliz Ticaret Ateşeliğimizin binasında ertesi günü buluşmak üzere ayrıldık.

***

Açık teşekkür

İstanbul Bira Fabrikası İşçilerinden aldığımız bir mektupta kendilerinin; fabrikaya gelen ve beheri 4—5 ton tutarında olan 81 lira tankını rıhtımdan fabrikaya kadar hiçbir arıza kaydetmeden nakillerinden ve bu nakliye ameliyesini ucuza mal etmelerinden ötürü almış oldukları ikramiyeden Fabrika Müdürü İstanbul işçisinin yakından tanıdığı sayın Besalet Ersanlıya gazetemiz vasıtasiyle minnet ve teşekkürlerini bildirmektedirler. Mektup muhteviyatından anlaşıldığına göre ikramiye alan işçi adedi 22 dir. İkramiyenin yekûnu 2500 lirayı geçkindir.

Uçaklarda Türk Sigarası

—— o:o ——

Öğrendiğimize göre, Tekel Umum Müdürlüğü, Türk sigaralarını tanıtmak için Pan Amerikan Havayollariyle bir anlaşma yapmıştır. Memleketimizden gidecek **uçakların bütün** seferleri boyunca bu uçaklara binen her yolcuya muhtelif neviden üç sigarayı ihtiva eden bir kutu hediye edilecektir.

ÖZÜR DİLERİZ

Yazılarımızın çokluğundan Sivastapol Fedaileri tefrikamızı koyamadık, özür dileriz.

(«Karla Plân» hakkında daha sonra okuyucularım geni malûmata rastlıyacaklardır.)

***

Ticaret Ateşemizin yanında ayrıldıktan sonra; bütün günümüz İsveçteki çalışma programımızı gözden geçirmekle geçti. ertesi günü toplantıyı müteakip vaziyetimiz taayyün etmi Stajımıza fiilen başlamış bulunuyorduk.

★

Ancak; 7 ay İsveçte geçen çalışmamız ve İsveç işçileri il temaslarımız hakkındaki husus larageçmeden evvel; İsveç il bu memlekette çalıştığımız şehirler, ve İsveçlilerin örf v âdetleri hakkında kısaca bi malûmat vermeği faydalı buluyoruz.

Bilindiği gibi; İsveç, Şima memleketlerinden biridir. Bu memleket sakinleri kapı komşuları sayılan Norveç ve Danimarka ile «gül gibi geçinirler.»

Yaptıkları sıkı spor temasları ve diğer müsabakalarla; âdet ve örfleri biribirine pek karışmıştır.

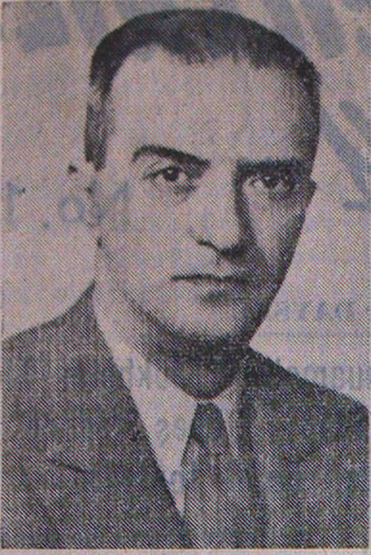
Çok ucuz seyahat tarifeleri sayesinde daima biribirlerini ziyaret ederler.

Bu memlekette; sert bir iklim hüküm sürer; yazları serin, kışları çok soğuk, ilk ve sonbahar mevsimleri soğuk ve rutubetlidir. Kısaca her mevsiminde «Soğuk» vardır. Sayısız gölleri, nehirleri, akar suları bulunur. Bilhassa Stokholmde nehirler arap saçı gibi birbirlerine girmiştir. Stokholmde, kutuplarda hüküm süren 6 ay gündüz 6 ay gecenin tesiri olacak, 22 haziran gecesi güneş takriben 23 de kayıp olur. Ve saat 2 de tekrar görülür. Bu zamanlarda caddelerde gazete okumak kabildir. Fakat İsveçte güneş yakıcı değildir. Bu bakımdan da İsveçliler: «Güneş burada hayat kaynağı olmaktan ziyade sadece bir Sembol»dür. diyorlar. Bunun tabiî neticesi olarak yetişen se zede lezzet duyulamaz. Kırmızı turp'un lezzeti bile yurdumuzdaki ile çok ayrı. Adeta bir ot tadı var... İsveçliler güneşi o kadar çok severler ki, nazlı bir sevgili gibi güneş kendini gösterdi mi Park da, balkon da; nerede olursa olsun gözlerine siyah gözlüğü takan güneş altına yatar. **(Devamı var)**

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği
Yazı işlerini fiilen idare eden
Seyfettin Demirsoy

——o:o——

Basıldığı yer
ALİŞAN DOBRA MATBAASI
Telefon : 25489

Fabrika müdürü Şefkati Türkekul

ROPÖRTAJ

Bakırköy Bez Fabrikasında

Fabrika müdürü ile işçilerin dertleşmesi - İşçilerin müdüründen istedikleri - İyi iş görem-yen doktor - Ve tensikatın Şevkati Türkekul'a göre izahı

Yazan: Muzaffer DAYSAL

— 2 —

Bakırköy Pamuklu Sanayii Fabrikasında Müdür Şevkati Türkekul ile görüşmek üzere odasının kapısı önüne geldiğim vakit; orada bir yığın işçi ile karşılaştım. Fabrika Müdürü ile görüşmek üzere geldiğimi haber verdikleri an beni her zamanki güler yüzü ile kapıda karşıladı. Maksadımı anlattıktan sonra kısa bir müddet beklememin icap ettiğini şöyle izah etti:

— Bugün benim işçi arkadaşlarımla; işçi arkadaşlarımın benimle dertleşme günümüzdür. Her hafta Cuma günü böyle dertleşiriz.

— Meselâ ne dertler üzerinde durursunuz? dedim.

— Bu isabetli ziyaretinizde arada geçecek konuşmalarımızla daha iyi öğrenmiş olursunuz, daha realist olur görüşleriniz.

Fabrika müdürünün bu sözü ile ben arada geçecek bütün konuşmaların tesbitine müsaade almış oluyordum. Teşekkür ettim.

Fabrika müdürü odacıya «sırada olan gelsin» dedi.

Kapıdan iri yarı tuttuğunu koparabilecek kuvvette kara yağız bir işçi girdi. Başındaki kasketini koltuğunun altına sıkıştırıp iki elini önüne kavuşturup hafif bir bel eğimi ile selâm verdi ve:

— Ben iki defa garnitürtellerini yanlışlıkla kırdım. Bu iş konunda ehil olmadığımdan şimdi fabrikanın inşaatında çalıştırılıyorum.

Fakat eski kazancıma nazaran bugünkü aldığım para yarıya inmiş oldu. Çok müşkül durumdayım bu vaziyette geçinemiyorum.

Fabrika müdürü önündeki deftere işçinin bu sözlerini not ettikten sonra:

— Şimdilik biraz sabırlı olacaksın. Seni kazan dairesine nakledeceğim gine eski kazancını elde edeceksiniz. Ne yapalım bir daha işinde daha dikkatli çalışacaksın Fabrika bizim evimiz Rısk kapımız biz dikkat etmezsek sonra ne olur. Buraya dünyanın parası dökülüyor. İnsan evinin eşyasına nasıl bakarsa ekmek yediği yerin her şeyine de öyle bakmalıdır. Değil mi? Dedi.

İşçi; müdürünün bu nasihatini can kulağı ile dinleyerek teşekkür etti ve ayrıldı.

Böylece bu tarzda her işçi müdüre geliyor ve dertleşiyordu. 8 çocuk babası olan ve saatte 40 kuruş ücret alan Ali Tomakan adında bir işçi yürekler acısı bir teklifte bulundu. Bu teklifi kendi ağzından dinliyelim:

— Efendim 8 çocuk babasıyım. Gece kondularda oturuyorum. Eskiden burada bana verilen bir öğün yemeğimin yarısını eve götürürdüm. Şimdi men ediyorlar müsaade edin de yine eskisi gibi yemeğimi çocuklarıma götüreyim. Yoksa gırtlağımdan geçmiyor.

İşçinin bu pek şayanı dikkat derdini, fabrika müdürünün dinlerden âdeta içinin sızladığını yüzünden okuyabilmiştim. Şevkati Türkekul'un cevabını merakla bekliyordum. Müdür dedi ki:

— Bak usta! Sana verilen yemeğin eve götürülmesine müsaade edemem çünkü o sana; senin daha iyi çalışabilmen için verilen bir haktır. Eğer sana bir yardımımın dokunacağına inanıyorsan; çok yakında saat ücretine bir zam yaparım fakat bir başka işe nakledeceğim. İşçi yeni bir teselliye kavuşarak müdürün yanından ayrıldı.

Konya Ereğlisi Mensucat Fabrikasından transfer edilerek Bakırköy'e gelmiş İbrahim Ünlü adında bir başka işçi de:

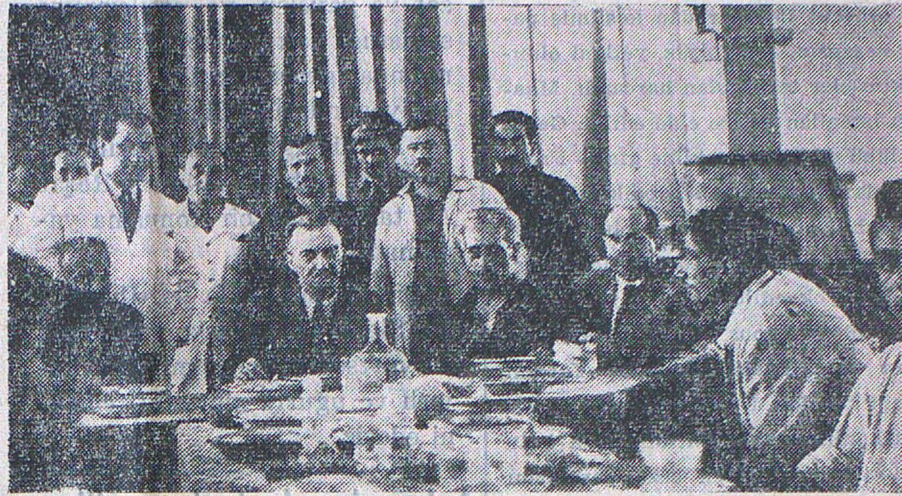
— Ben Ereğlide çalışırken 75 kuruş saat ücreti alıyordum. Buraya geldiğim vakit imtihan edildim. 55 kuruş saat ücreti taayin ettiler ve bu ücretin tecrübe devresine münhasır olduğunu anlattılar. Teknik kurs görmüş, Kalifiye bir işçi olarak Dahili nizamnameye uymanın bir şart olduğunu bildiğim için o zamanlar 55 kuruşu kabul ettim. Aradan tam 6 ay geçti henüz hiç bir değişiklik olmadı. Bugün tecrübe devrem geçmiş bulunuyor. Eğer isterseniz bir daha imtihan olabilirim. Mesleği üzerinde bu kadar kuvvetle konuşan ve iş terbiyesine tamamen vakıf bu işçiye:

— Saat ücretin 75 kuruştan aşağı olmamak üzere herhalde bir barem taayin etmişlerdir. Ve tecrübe devren tamamlandığına göre tebligatı bugün, yarın sana ulaştırırlar, dedi.

Bir aralık odacı artık başka işçinin kalmadığını bildirmesi üzerine; Müdür:

— Artık serbestçe görüşebiliriz. Ne yapalım? Her hafta Cuma günü işte böyle onları işlerinin başından ayırmadan öğle paydoslarından istifade edip dertleşiyoruz. Dedi.

— Çok iyi bir usul. Onlarla böyle arkadaşça dertleşmek; müşterek dertleri ortaya atarak halletmek bu vesile ile yaralarına merhem olmak yolundaki bu

Fabrika müdürü Şefkati Türkekul işçilerle beraber

çalışmanız diğer işveren vekilleri veya işverenlerde de bir usul haline gelse ne mutlu, dedim. Ve ilâve ettim:

— Bugün; mensucat sanayiinde geniş bir işsizlik mevzuubahis olmamakla beraber; yer yer bu vadide bazı emareler baş gösteriyor. İşverenler bu tensikatın kâr noksanlığından ileri geldiğini ileri sürüyorlar bu husustaki fikriniz nedir?

— Herşeyden evvel şunu söyliyeyim ki; mensucat sanayiinde kâr; azamî % 12 yi geçmemelidir. Ve geçemez. Devlet işletmesi olarak biz dünya kâr haddi olan bu rakkamdan daha fazla bir mikdar düşünemeyiz. Fakat özel sermayeler için bu; maalesef böyle olmuyor. Onlar harb yılları içinde elde etmeğe alıştıkları fahiş kârı bugün de elde etmek sevdasına kapılmışlar bunu temin edemedikleri için Muamele Vergisinin ağırlığını ileri sürerek ziyan ettiklerini beyanla tensikatı hedef tutuyorlar, dedi.

— O halde; dedim. Bugün tensikat yapmak isteyen ve yapanlar için zarar mevzuubahis değildir. Değil mi?

Verdiği cevap gayet enteresandı, dedi ki:

— Eğer ziyan ediyoruz diyorlarsa; kârdan ziyan ediyorlar demektir, yoksa sermayeden ziyan diye bir şey yoktur.

Mevzuu değiştirerek:

— Fabrikanızda hemen her koldan bir kaç işçi ile görüştüm. Memnun oldukları taraflar olduğu gibi memnun olmadıkları taraflar da var.

Müdür Şevkati Türkekul sordu:

— Meselâ hangi şeylerden memnun değiller?

— İsim zikretmeden memnun olmadıkları şeyi kısaca izah edeyim. Bazen yemeklerin iyi çıkmadığından, bir de Fabrika doktorundan şikâyet edenler bir noktada birleşiyorlar diğer ufak tefek şikâyetlere gelince; onları zaten size anlatabiliyorlar. Doktor işi şu; gelen hasta işçiye pek alâka gösterilmiyor buna mukabil yeni açtığı muayenehaneye dâvet ediliyorlarmış işte bu vaziyette işçi diyor ki: «Geçinmekte güçlük çeken bizler nasıl olur da muayenehanede para ile tedavi edilebilelim» Müdür isim zikretmememe rağmen tarif edilen şahsın kim olduğunu anlamış olacak ki:

— Halledilen herşey gibi bu da halledilecektir.

Müdürün bu sözünü bir garanti telâkki ederek bir işçi gibi sabah girdiğim Bakırköy Sümerbank Pamuklu Sanayii müessesesinden bir işçi gibi ayrıldım.

Kongrede grev şiddetle reddedildi

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

Az da olsa Şubemiz çalışmak gayretini göstermiş 16 işsiz arkadaşa iş temin etmiş aralarında ihtilâf olan üyelerimizin patronlarından 1250 şer lira tazminatını almıştır. Halen 4 iş ihtilâfı halledilememiş durumdadır.

Raporun okunmasını müteakip üyeler raporun tatminkâr olduğunu ve oya konulmasını istemişlerdir. Rapor kabul edilerek dilekler faslına geçilmiştir.

Dileklerde söz alan Ali Kimsesizcan:

— 2 yıldan beridir Mahmut Paşada çalışmaktayım kanun içine girmeyen birçok muamelelere maruz kalıyorum. Ne söylersem kâr etmiyor. Eğer bu muhitteki küçük atölyeler İş Kanununa tâbi olursa o zaman hakkımızı aramak çok kolay olacak bunun için bu meselenin ele alınması hususunda Çalışma Bakanına bir telgraf çekilmesini teklif ediyorum. Demiştir.

Teklif oya arzedilerek ittifakla kabul edilmiştir.

Merkez Sendikanın iyi çalışmadığı fikrini ileri süren hatip; Merkezin biran evvel kongresini yapmak üzere toplanmasını teklif etmiş bu teklifi bütün üyeler kabul etmişlerdir. Kongrece Karara alınan bu hususs merkeze bildirilmek üzere ayrı bir zabıt tutulmuştur.

Müteakiben söz alan Galip Yayım; küçük atölyelerin feci durumundan bahsetmiş ve her şeyden evvel iş akidlerinin lüzumunu ifade etmiştir. Bugünkü işsizliği doğuran işverenlerin nasıl bir taktik kullandıklarına dair bir açıklamada bulunacağını söyleyen Galip Yayım ezcümle:

— «Arkadaşlarımızın çoğu açıkta. Patronlar; kâr edemiyoruz diyorlar bir gece için 50 lira rakı parası ayırdığını söyleyen patronlar çoktur. Onların keselerine karışmağa hakkımız yok. Fakat fabrikasındaki tezgâhları birer ikişer söküp Mahmut Paşaya dağıtarak vergi kaçakçılığını çok iyi biliyorlar ve bunu heryerde ve her zaman açıklamağa hakkımız var. Biz işin içyüzünü hepsinden çok iyi biliyor ve grafiğimizi tutuyoruz. Bugün tencereler dolusu kâr eden patron işçisine kaşıkla bile biraz olsun vermiyor. Bu yaptıklarına işsizlikten ötürü iş tensikatı değil bal gibi (Lokavt) derler. Bütün bu kurnazlıklarını önlemek için bundan sonra daima iş akidlerimizi yaparak işe başlıyalım. Zira biz hüsnüniyet gösterirken karşımızdakiler daima suiniyetle hareket ediyorlar. Demiştir.

Hasan Bilgin adında bir üye de bugüne kadar birçok kimselerin her vesile ile her yerde işçiyle alâkadar görünerek yaptıkları konuşmalara topyekûn bir cevap teşkil eden şu konuşmayı yapmış ve sürekli alkışlanmıştır. Hasan Bilgin demiştir ki:

Arkadaşlar;

Her söz söylemesini bileni ve her hak isteyeni alkışlamak değil; istediği hakkın bizler ve memleket içinde iyi veya kötü olup olmadığını anlamak ve ondan sonra şahsı alkışlamak gerekir.

Bugün bir çoklarımız grev deyince iyi birşey zannediyorlar. Hayır arkadaşlar: Bize grev den evvel iş akti lâzım olduğunu hatırlayalım. Hangi birimiz bugün veyahut yarın işinden çıkarılmayacak, ufak bir iş krizinde binlerce işçi arkadaşımız işsiz ve geçinmesinden aciz kalıyor. İşte bu gibi hallerin önüne ancak iş akti geçer. Bugün bununda ilgili makamlar önüne geçmiş vaziyettedir bir çok fabrikaların çıkardıkları işçiler tekrar geri alınmıştır. Diyeceksinizki Fabrikatörler kitle halinde işçi çıkartıyor da neden işçiler buna mukabele etmesin, öyle değil arkadaş, bu hakları gözönünde tuttuğun kadar memleket selâmetini de düşünmen lâzım.

Türk işçisinin en büyük düşmanı ve köpek gibi fırsatımızı kollayan komünizm bu gibi hâdiseleri beklediğini, senin hakkın olmadığı işlerle seni âlet ederek öne sürdüğü malûmdur. Kendisi de bu sayede yer bulmuş olur ki bu da biz işçiler için çok fena hâdiseler doğurabilir.

Biz işçiler derdimiz olan işsizliği hepimiz birlikte halletmeye çalışacağız. Grev isteyen kimseler nedemek olduğunu bilmiyorlar zannederim. Evet bir memleket işçisi için hak olabilir. Fakat o memleketin Sendikalarının tamamiyle tekâmül ettiğinden başka kasasının da para ile dolu olması icap eder. Bununla da kalmıyacağı gibi memleket için hayırlı bir iş olması gerekir.

Arkadaş;

Grev deyince aklına paydos etmek gelmesin, akşam işinden çıktığın zaman bile evine ne getireceğim diye düşünüyorsun halbuki günlerce çalışmıyacağını gözönünde tutman lâzım, işte bunlar da yukarıda arzettiğim hakikatların tecelli ettiği güne bağlıdır. Bugün Fransada, İngilterede ve Amerikada işçi grevlerinin önüne geçebilmek için ne büyük sıkıntılarla karşılaşıyorlar bununla da kalmadığı gibi ölenler de oluyor.

Arkadaşlar;

Bir çoklarımız arasındaki söylentilere bakılırsa, Sendikalar, bazı siyasî Partilerin tesiri altında bulunduğunu zannediyorlar (Hayır arkadaşlar). Biz sendikalar hiç bir siyasî Partiyle temas etmediğimiz gibi siyasetle de hiç bir ilgimiz yoktur. En büyük amacımız memlekette Türk işçisinin refah ve saadetini temin edecek olan yalnız ve yalnız işçi dâvasını tahakkuk ettirmektir.

Samimî ve çok olgun bir hava içerisinde devam eden kongrede başka konuşacak olmadığından seçime geçilmiştir. Gizli oy açık tasnife yapılan seçimde; Mazhar Yaylalı, Yusuf Oyur, Fethi Yeşildağ, Galip Yayım, İsmail Bozkuş, Muzaffer Candaş, Kemal Kızılgün yeni Yötim Kuruluna seçilmişlerdir. Yönetim Kurulunu tebrik ederiz.